2.Antoniuk, L.L., Poruchnyk, A.M., Savchuk, V.S. (2003), *Innovatsii: teoriia, mekhanizm rozrobky ta komertsializatsii* [Innovation: theory, mechanism design and commercialization], monograph, KNEU, Kiev, Ukraine, 118 p.

3. Volodin, S.A. (2006), *Innovatsiinyi rozvytok ahrarnoi nauky* [Innovative development of agricultural science], monograph, Vyd-vo MAUP, Kiev, Ukraine, 400 p.

4. Volodin, S.A. (2006), *Innovatsiina model funktsionuvannia ta rozvytku ahrarnoi nauky v rynkovykh umovakh* [An innovative model of functioning and development of agricultural science in the market conditions], Diia, Kiev, Ukraine, 260 p.

5. Mazur, A.A. and Osadchaia, N.V. (2006), "Modern innovative structure", *Nauka ta ínnovatsii*. no. 1, pp. 90-96.

6. Mazur O.A. and Shovkaliuk, V.S. (2009), *Tekhnolohichni parky. Svitovyi ta ukrainskyi dosvid* [Technological Parks. World and Ukrainian experience], Prok-Biznes, Kiev, Ukraine, 70 p.

7. Prodius, O.I. (2010), "Innovative development of industry: realities and prospects", *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu,* no.1, vol. 1, pp. 106-109.

8. *Sistemy Tekhnoparkov v Yevrope* [Technoparks system in Europe], available at: http://nsc.ru/ tpark/analitic/eurotpark.htm.

9. Tabachnyk, D.V. (2004), *Tekhnolohichni parky: svitovyy ta ukrayinskyi dosvid* [Technological Parks: : Global and Ukrainian Experience], TP IEZ, Kiev, Ukraine, 48 p.

10. *Tekhnoparki: smotrim na Finlyandiyu – realizuyem v Peterburge* [Technoparks: a look at Finland - implement in Petersburg], available at: http://europespb.org/modules.php?name=News&file=view&news_id =5499.

11. Chukhrai, N.I. (2008), "Innovative Development of Ukraine: barriers and directions to overcome them", *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnika",* no. 633, pp. 761-766.

12. Shyshkin, A. (2013), Is there science in Ukraine? | UkrInform, available at:http://ukrinform.ua/ukr/news/oleg_shishkin_chi_e__nauka_v_ukraiini_1835750

УДК 330.3: 338.2

Смоленюк Р.П.,
ректор, к.е.н., доцент
ПВНЗ «Хмельницький економічний університет»

РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ПРИ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Smoleniuk R.P.,
rector, cand.econ.sc., assoc. prof.,
PIHE "Khmelnytskyi economical University"

DEVELOPMENT OF INNOVATIVE ENTREPRENEURSHIP IN RESTRUCTURING AGRICULTURE

Постановка проблеми. На сучасному етапі становлення ринкової економіки постає невідкладна об'єктивна необхідність проведення раціональної реструктуризації сільського господарства, яка сприяла б збалансованому розвитку продуктивних сил виробничих відносин відповідно до нової економічної ситуації. Одним із напрямів реструктуризації є перехід сільського господарства на інноваційні засади розвитку. Важливо забезпечити у проведенні аграрних перетворень використання наукових, практичних, управлінських надбань та історичного досвіду попередніх періодів для уникнення помилок при проведенні сучасних радикальних змін.

Інтеграція науки і виробництва є невід'ємним елементом сучасного інноваційного процесу. Активна взаємодія всіх суб'єктів господарювання з науково-дослідними

організаціями різного типу створює умови для ефективної реалізації досягнень науково-технічного прогресу та забезпечення конкурентоспроможності господарських організацій.

Використання новітніх технологій у аграрному секторі економіки, при виробництві нових, зокрема екологобезпечних видів продукції створює для аграрних підприємств основу довгострокової конкурентної стратегії, формування і задоволення нових потреб споживачів; підсилює ринкові позиції лідерів світової економіки за рахунок комерційного використання інновацій. В цих умовах зростає попит на наукові розробки, інноваційні програми, що сприяє об'єктивній необхідності появи різноманітних організаційних форм інноваційного підприємництва, які забезпечать цілеспрямованість інтенсивного використання результатів наукових досліджень у аграрному виробництві.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення проблем, пов'язаних з реструктуризацією та ефективним господарюванням сучасних агроформувань, стало предметом дослідження багатьох вітчизняних вчених-аграрників, серед яких В.М. Геєць [1], О.І. Дацій [2], І.Г. Кириленко [5], П.М. Макаренко [7], М.Й. Малік [8], П.Т. Саблук [9], О.Г. Шпикуляк [8], В.В. Юрчишин [13] та інші. Ними подаються різні пропозиції щодо варіантів розвитку аграрного сектора, здійснення перебудови аграрно-економічних відносин. Проте багато питань, викликаних негативними наслідками проведених в аграрному секторі країни перетворень, залишаються невирішеними. Особливо важливе значення в проведенні реструктуризації сільського господарства покладається на розвиток інноваційного підприємництва.

***Постановка завдання*.** Метою статті є обґрунтування напрямів розвитку інноваційного підприємництва при реструктуризації сільського господарства**.**

***Виклад основного матеріалу дослідження*.** Для забезпечення ефективного розвитку національного господарства України необхідно вийти на правильний шлях його реструктуризації. Як свідчить зарубіжний досвід, таким напрямом є інноваційний. Для інноваційного розвитку характерним є високий рівень розвитку освіти, науки та структур інноваційного підприємництва. Основою інноваційного розвитку є випереджувальні інвестиції, зокрема фінансові, високий рівень фахових знань, широка інформатизація, потужний інтелектуальний потенціал суспільства. В інноваційній економіці активний розвиток отримує підприємництво, маркетинг, капіталотворення та глобалізація економіки [3; 7-10].

Для об'єктивного формування інноваційного підприємництва важливо провести дослідження еволюційного процесу становлення і розвитку інноваційної теорії.

Огляд і аналіз економічної літератури засвідчує, щозародження інноваційної теорії відноситься до початку XX ст. і відображене в працях західноєвропейських учених. Але питання, пов'язані з науково-технічним прогресом та його впливом на розвиток (трансформацію) суспільства, вивчалися й висвітлювалися в економічних теоріях, починаючи від класиківполітекономії. Про місце науково-технічного прогресу в економічних теоріях свідчить інформація [6] (табл. 1).

Розглянувши економічні теорії в хронологічній послідовності, видно, що лише з 50-х років науково-технічний прогрес розглядається як чинник виробництва разом з капіталом та працею.

Головною постаттю серед фундаторів інноваційних теорій економічного розвитку, безперечно, є австрійський економіст *Йозеф Шумпетер* (1883–1950). Ще в 30-ті роки минулого століття він ввів поняття інновації, трактуючи його, як зміну з метою впровадження і використання нових видів споживчих товарів, нових виробничих і транспортних засобів, ринків і форм організації промисловості [12].

Економічні категорії «інновація», «інноваційний процес» Й. Шумпетер поєднав з теорією довгострокових циклічних коливань — *теорією «довгих хвиль» М.Д. Кондратьєва* (1892—1938) [3]. Для обґрунтування своєї теорії М. Д. Кондратьєв здійснив аналіз статистичних даних 4 провідних капіталістичних країн — Англії, Франції, США, Німеччини [3]. Вивчення цих даних дало Кондратьєву підстави для висновку, що існують цикли економічної кон'юнктури — «довгі хвилі» з середньою тривалістю 54 роки (пожвавлення виробництва, потім його бурхливий підйом, криза перевиробництва, яка переходить у стадію депресії). М. Д. Кондратьєв з'ясував причини знайдених закономірностей (хвильових коливань у виробництві) та помітив, що «довгі хвилі» виникають не від дії чинників економічного розвитку, які визнавались головними на ті часи. Кондратьєв звернув увагу, що протягом двох десятиріч, які передують підйомові хвилі довгого циклу, спостерігається пожвавлення в галузі

технічних винаходів, а початок підйому збігається з широким застосуванням винаходів у промисловості. Це підтверджувало інноваційну теорію Й. Шумпетера, який побачив можливість подолання кризи та спадів у виробництві за допомогою інноваційного оновлення капіталу завдяки технічним, організаційним, економічним та управлінським нововведенням. Було встановлено, що науково-технічний прогрес є головним чинником історичної трансформації суспільства, еволюції економічної системи, але ця його вирішальна роль в економічному зростанні стала зрозумілою тільки в другій половині XX ст.

Таблиця 1

Еволюція розвитку науково-технічного прогресу в економічних теоріях

Авторство	Період (рік)	Місце науково-технічного прогресу в економічній теорії
А. Сміт	(1723–1790)	пов'язував науково-технічний прогрес з характером розвитку і потребами виробництва.
К. Маркс	(1818–1883)	уважав розвиток продуктивних сил базисом, а науково-технічний прогрес надбудовою, тобто наслідком, а не причиною розвитку виробництва.
Неокласична школа (В. Джевонс, А. Маршалл, Л. Вальрас)	(1870–1930)	розглядала науково-технічний прогрес як заданий чинник при дослідженні ринкової економічної системи
Кейнсіанська теорія (Джон Кейнс)	(1930 – 1950)	розглядала економічні процеси в короткостроковому періоді, тому науково-технічному прогресові не приділялося достатньої уваги, він перебував у становищі «за інших рівних умов».
представники неокласичного ренесансу — М. Абрамовиц, Р. Солоу, Е. Денісон	Друга половина XX ст	довели, що науково-технічний прогрес є основним чинником економічного ровитку XX ст. Ці вчені-економісти поклали край ігноруванню науково-технічного прогресу в економічній теорії.
Й. Шумпетер, М.Туган-Барановський, М.Кондратьєв	Період після Другої світової війни	час науково-технічної революції та її впливу на економічний розвиток. Об'єктивні передумови сприяли народженню нового напряму економічної теорії, спрямованому на вивчення закономірностей науково-технічного прогресу.

Джерело: власна розробка

Аналіз літературних джерел засвідчує, що Й.Шумпетер завершив теорію М.Туган-Барановського про вплив внутрішніх чинників, що визначені технічними змінами в основному капіталі, на економічний розвиток. Тобто, український учений М.Туган-Барановський був основоположником інноваційної теорії економічного розвитку [11]. Основні його положення підтримували такі відомі економісти, як Дж.М.Кейнс та У.Ростоу. Зокрема, У.Ростоу в праці "Теоретики економічного зростання від Давида Юма до нинішніх часів …" зазначає, що "… в Європі послідовність розвитку ідей економічного зростання та бізнесових циклів така: від Туган-Барановського до Шпітгофа, далі до "Ліги Націй" Хаберлера і за тим "Бізнесові цикли" Шумпетера". Дж.М.Кейнс також заявляв, що симпатизує школі, представленій такими авторами, як М.Туган-Барановський, Хал, Шпітгоф і Й.Шумпетер.

М.Туган-Барановський у праці "Промислові кризи у сучасній Англії, їх причини і вплив на народне життя" (1894) дослідив різні підходи до пояснення циклічного характеру економічного розвитку і зробив висновок про те, що величина попиту на капітал залежить від стану технічного прогресу.

Узагальнення історичного досвіду різних країн доводить, що спрямованість суспільства на досягнення науково-технічного прогресу сприяє розвитку економіки країни.

М. Портер виділив *4 стадії конкурентного розвитку країни:* стадія розвитку на основі чинників виробництва; стадія інвестиційного розвитку; стадія інноваційного розвитку; стадія розвитку на основі добробуту [6].

На підставі розглянутого розподілу можна виокремити такі *структурні джерела економічного розвитку країни:*

1) чинники виробництва;

2) інвестиції;

3) інноваційна діяльність.

Кожна країна одночасно використовує всі джерела розвитку. Вже на початку XXI ст. розвиток науки і техніки став не метою, а засобом соціально-економічного розвитку країн.

Сучасна ринкова модель економіки базується на інноваційному типі розвитку, для якої характерні: інтелектуалізація виробничої діяльності; використання високих інформаційних технологій; екологічність; творчість кадрів; добробут населення.

Результатом інноваційної діяльності є *інтелектуальний продукт*, без якого неможливо створити конкурентоспроможне виробництво та продукцію. Тому найважливішою економічною метою передових країн є підтримання здатності національної економіки до інноваційного розвитку й ефективного використання найновіших технологій. Провідну роль в цьому відіграють *організаційні структури інноваційного підприємництва.*

Організаційні структури інноваційної діяльності — це підприємства (організації), що займаються інноваційною діяльністю, науковими дослідженнями, розробленням та реалізацією інновацій.

Усі організаційні структури інноваційної діяльності можна поділити на 3 групи:

1 група — наукові організації, що створюють і реалізують інновації;

2 група — ринкові суб'єкти інноваційної діяльності, що доопрацьовують, виробляють та реалізують інновації;

3 група — організаційні структури інтеграції науки та виробництва, що скорочують період від виникнення ідеї до її практичного використання.

З метою забезпечення об'єктивного підходу до обгрунтування напрямів розвитку інноваційного підприємництва при реструктуризації сільського господарства передусім важливо дати визначення основним категоріям і поняттям інноватики: «інновації», «інноваційна діяльність», «інноваційний продукт», «інноваційна продукція», «інноваційний проект», «інноваційне підприємство».

Законодавчо визначено [4], що:

- інновації – це новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери;

- інноваційна діяльність - це діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг;

- інноваційний продукт - це результат науково-дослідної і (або) дослідно-конструкторської розробки, що відповідає вимогам, встановленим цим Законом;

- інноваційна продукція - це нові конкурентоздатні товари чи послуги, що відповідають вимогам, встановленим цим Законом;

- інноваційний проект - це комплект документів, що визначає процедуру і комплекс усіх необхідних заходів (у тому числі інвестиційних) щодо створення і реалізації інноваційного продукту і (або) інноваційної продукції;

- інноваційне підприємство (інноваційний центр, технопарк, технополіс, інноваційний бізнес-інкубатор тощо) – це підприємство (об'єднання підприємств), що розробляє, виробляє і реалізує інноваційні продукти і (або) продукцію чи послуги, обсяг яких у грошовому вимірі перевищує 70 відсотків його загального обсягу продукції і (або) послуг.

Об'єктами інноваційної діяльності є: інноваційні програми і проекти; нові знання та інтелектуальні продукти. При цьому інноваційним визнається такий проект, яким передбачаються розробка, виробництво і реалізація інноваційного продукту і (або) інноваційної продукції, та на який центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інноваційної діяльності, видано суб'єкту інноваційної діяльності свідоцтво про державну реєстрацію інноваційного проекту, яке є чинним протягом семи років від дати його видачі.

Інноваційною може бути визнана продукція, яка є результатом виконання інноваційного проекту; виробляється (буде вироблена) в Україні вперше, або якщо не вперше, то порівняно з іншою аналогічною продукцією, представленою на ринку, є конкурентоздатною і має суттєво вищі техніко-економічні показники.

На принципах інтеграції та кооперації розвивається науково-технічне співробітництво з науковими установами, центрами, університетами, інститутами, унаслідок чого виникають нові організаційні форми такої взаємодії. Новоутворені організаційні форми інноваційної діяльності вирішують проблеми принципово нового інноваційного розвитку, пов'язаного з формуванням нових технологічних укладів. Це нові форми управління циклом «наука — технологія — виробництво» [10]**.**

В аграрній сфері доцільно сформувати таку економічну ситуацію, яка сприятиме залученню до нього інвестицій (вітчизняних та іноземних), без яких більшості підприємств зараз не обійтись. З другого боку, у ринкових умовах кредитори і інвестори, в свою чергу, хочуть мати справи тільки з ефективно господарюючими підприємницькими структурами.

У процесах управління, освоєння і дифузії агропромислових інновацій визначну роль відіграють галузеві асоціації (об'єднання). Неабияку роль в активізації наукового етапу інноваційного циклу відіграють дослідницькі асоціації, які мають у своєму складі підрозділи з фундаментальних досліджень проблемно-пошукового характеру. Дослідні асоціації призначені для встановлення тісної взаємодії між академічно-вузівським сектором і агропромисловим виробництвом. У країнах з розвиненою ринковою економікою асоціаціям належить важлива роль у визначенні основних напрямів довгострокового економічного розвитку.

Крім того, розширяють свою діяльність організаційні форми, які існували раніше. Це — консультативно-наукові організації різного типу, які накопичили великий досвід у використанні консультативних методів з будь-якої проблематики підприємств. Існує також ціла низка малих спеціалізованих формувань, які обслуговують усі стадії створення та реалізації програмно-цільових науково дослідних робіт, малі наукоємні венчурні фірми, які можуть створюватися за ініціативою і окремих дослідників або групи спеціалістів для реалізації особистих наукових розробок.

Інтерес до нових форм взаємодії науки і виробництва в усьому світі зумовлений тим, що з їх розвитком пов'язують комплексні вирішення цілого ряду проблем у науково-технічній, соціальній і економічній сферах і насамперед забезпечення конкурентоспроможності виробництва на світових ринках. При створенні інноваційних структур в Україні необхідно враховувати світовий досвід та реальні умови функціонування вітчизняної економіки.

Основні організаційні форми інноваційної діяльності наведені у табл. 2.

Таблиця 2

Основні організаційні форми інноваційної діяльності

Організаційна форма	Характеристика діяльності
Технопарк	Комплекс підприємств та організацій з визначеними науково-технічними напрямами, що об'єднує дослідження, розробки та виробництво і на основі підприємницької діяльності забезпечує реалізацію високих технологій, виробництва конкурентоспроможної продукції.
Бізнес-інкубатори	Бізнес-інкубатор — організація, яка надає на певних умовах і на певний час спеціально обладнані приміщення та інше майно суб'єктам малого та середнього підприємництва, що розпочинають свою діяльність, з метою сприяння у набутті ними фінансової самостійност
Маркетинго-аналітичні центри	Здійснення всебічної діяльності, пов'язаної з товарною продукцією, з метою досягнення оптимального впливу на споживача для забезпечення максимального споживання за оптимальної ціни та одержання в результаті цього довгострокового прибутку
Дорадчі служби	Дорадництво несе селу нові знання, сучасні технології, ринкові методи господарювання та інформацію, сприяє зменшенню безробіття та активізує потенціал сільських громад.
Венчурні фірми	Венчурні фірми — це здебільшого малі підприємства у новітніх галузях виробництва, організація яких пов'язана з підвищеним ризиком. які швидко прогресують і в яких відбувається інтенсивна зміна поколінь продуктів і технологій, пов'язаних з базисними інноваціями.

Джерело : власна розробка

Наведені в табл. 2 та інші організаційні форми, що забезпечують розвиток інноваційних процесів, упорядковують цей складний і ризиковий процес, стимулюють його і регулюють на різних ієрархічних рівнях управління — на підприємстві, у корпорації, регіоні, країні в цілому.

Для результативного і ефективного функціонування формувань інноваційного підприємництва останні повинні мати банк інновацій, який повинен постійно поповнюватися за рахунок збору і обробки наукової інформації (ідей, пропозицій, розробок).

Продукція банку інновацій має використовуватися для: експертної оцінки і відбору реальних інновацій до впровадження; складання бізнес-плану і підготовка дрібних інновацій до впровадження; *надання інформації суб'єктам господарювання про бізнес-інновації;* розробки інвестиційних проектів крупних інновацій; підготовки інноваційно-інвестиційних матеріалів до подальшої практичної реалізації;

Забезпечення економічного зростання в сучасних умовах потребує створення відповідних умов і механізмів, що стимулюватимуть інноваційну діяльність та впровадження її результатів в господарчу практику. До найбільш поширених засобів в цьому напрямку можна віднести й створення технологічних парків.

Технологічний парк України - це здебільшого комплекс підприємств та організацій з визначеними науково-технічними напрямами. Комплекс об'єднує дослідження, розробки та виробництво і на основі підприємницької діяльності забезпечує реалізацію високих технологій, виготовлення конкурентоспроможної продукції [6].

Правові та економічні основи створення та функціонування спеціального режиму інноваційної діяльності технологічних парків регламентуються Законом України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків». Стосовно технопарків діє спеціальний правовий режим інноваційної діяльності, що передбачає надання державної підтримки для стимулювання діяльності технологічних парків, їх учасників та спільних підприємств при реалізації проектів за пріоритетними напрямками їхньої діяльності. Спеціальний режим інвестиційної діяльності передбачено таким чином, що бюджет нічого не втратив, але в той же час бізнес-клімат території технопарку змінився на краще. Тому пільги надаються не конкретно підприємству, а тільки проекту, що передбачає внесок інвестицій, створення робочих місць й таке інше. До спецрежиму може бути внесено новий проект, що відповідає переліку пріоритетних напрямів.

Матеріальною базою інноваційної структури є значна наукова організація з розвиненою виробничою, господарською та соціальною інфраструктурою, об'єкти якої зорієнтовані на розробку і впровадження нових технологій. Виробничі та комерційні відносини між підприємствами технопарку будуються на особливих умовах, що визначаються Статутом або колективним установчим договором. Основне завдання парку - перетворити наукові розробки в товар, у корисну продукцію та вивести її на ринок зусиллями нових чи вже існуючих фірм, у тому числі дрібних та середніх.

Технопарки створюються з метою: інтенсифікації розробок, виробництва і впровадження наукоємної конкурентоспроможної продукції; координації і взаємного погодження дій учасників Технопарку, спрямованих на задоволення потреб внутрішнього ринку та нарощування експортного потенціалу країни; організаційного удосконалення інноваційної діяльності та комерційного трансферу науково-технічних розробок; залучення внутрішніх та іноземних інвестицій для вирішення завдань, що стоять перед Технопарком; створення сприятливих умов становлення та розвитку малих і середніх інноваційних підприємств, що працюють в науково-технічному середовищі, в тому числі шляхом організації бізнес-інкубатора в межах Технопарку; організації виробництва та широкого використання інноваційних продуктів Технопарку; створення нових і збереження існуючих робочих місць; іншої діяльності, що не суперечить чинному законодавству.

Специфічним структурним підрозділом, який може належати до складу технопарку, є технологічний інкубатор (бізнес-інкубатор). Головними цілями створення технологічного інкубатора є: сприяння розробці продукції, заснованої на новітніх технологіях відповідно до профілю технологічного парку; підтримка продуктових і процесорних інновацій; економічне пожвавлення регіонів; створення робочих місць чи завантаження існуючих; залучення виробничих потужностей, які не використовуються.

Технологічний інкубатор (інкубатор інноваційних підприємств) виконує функції, які забезпечують створення в технопарку підприємств малого і середнього інноваційного бізнесу (у тому числі приватного), надання їм допомоги в найважчі перші 2-3 роки існування до початку їхнього самостійного функціонування на ринку [6].

Значного розвитку за останні роки набуває дорадницька діяльність. Найбільшого поширення вона отримала в сільському господарстві. Це пов'язано з тим, що в умовах переходу аграрного сектора до ринкової економіки, реформування земельних відносин і відносин власності відбувається процес перетворення підприємств у все більш складні системи організації сільськогосподарського виробництва, матеріально-технічного та фінансово-кредитного забезпечення, які підвищують вимоги до методів управління. Для забезпечення управління такими системами необхідні нові методи, які відповідали б складності зовнішнього та внутрішнього середовищ підприємств. У зв'язку з цим значно зростає потреба в інформаційно-дорадницькому обслуговуванні аграрного виробництва.

Об'єктивна необхідність запровадження аграрного дорадництва пов'язана також із кризовою ситуацією в сільському господарстві. Дослідженням виявлено, що найбільш суттєвими причинами його занепаду стали: деформація структури аграрного виробництва, знищення тваринницької галузі, зниження родючості земель, катастрофічне падіння виробництва продукції, детехнологізація і деіндустріалізація аграрного сектору, а також занедбання соціального розвитку села. Крім того, на стан сільськогосподарського виробництва негативно впливає погіршення екологічного стану країни,яке виражається**:** стабільним зростанням техногенного навантаження на оточуюче природне середовище;неухильною деградацією ґрунтів (вітровою, водною, механічною).

Вихід з кризової ситуації і подальший розвиток аграрного сектора економіки залежить від двох визначальних факторів – підтримки сільського господарства з боку держави та прагнення галузі використовувати науково-технічні досягнення через систему дорадництва.

Сільське господарство має розвиватися на засадах науково-технічного прогресу, широкого використання інновацій, на основі екологічних технологій, які забезпечують відновлення родючості ґрунтів, високу продуктивність галузі, виробництво екологобезпечної продукції.

У червні 2004 року Верховна Рада України прийняла Закон України «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність», який вступив в дію з 1 січня 2005 року. Однак, реалізація положень цього закону здійснюється досить мляво. Серед причин: нерозуміння сутності дорадчої діяльності, неоднозначне трактування положень закону різними інституціями, покликаними реалізовувати його, включаючи органи виконавчої влади та місцевого самоврядування, відсутність «сигналу» для останніх від центральних органів влади про підтримку цього виду діяльності, насамперед – фінансову.

Практика показує, що система сільськогосподарського дорадництва в Україні проходить складний шлях становлення: позбавлене колишньою командно-управлінською плановою системою господарювання розуміння того, що дорадництво несе селу нові знання, сучасні технології, ринкові методи господарювання та інформацію, сприяє зменшенню безробіття та активізує потенціал сільських громад, повертається досить повільно. Немає в населення переконаності в тому, що у жодній країні сільське господарство не змогло б розвиватися ефективно, динамічно без дорадчих служб, а дорадчі служби у жодній країні не можуть працювати і розвиватися без державної підтримки.

Дорадництво - це складний комплекс людських знань, пов'язаних із науковим пошуком, проведенням досліджень, експериментів з метою розширення наявних та отримання нових знань, перевірки наукових гіпотез, встановлення закономірностей у важливій сфері людської діяльності, наукових узагальнень, наукового обґрунтування проектів. Дорадництво ґрунтується на науковій організації праці, системному аналізі, науково обґрунтованих методах прийняття рішень.

За останній час в Україні особливого значення набуває дорадництво з питань антикризового управління підприємствами, Це пов'язано з тим, що сьогодні в Україні простежуються дуже великі господарські труднощі. Падіння виробництва, неплатежі в багатьох ланках економіки, розпад економічних зв'язків між регіонами, інфляція, хоча і стримувана, великий бюджетний дефіцит, незадовільна законодавча основа бізнесу — ці та багато інших факторів визначають ті складнощі, які постають перед підприємством і дуже йому заважають у правильній орієнтації на ринку. Допомога управлінців-дорадників усе частіше стає просто необхідною. Дорадники з управління потрібні для того, щоб ліквідувати непорозуміння, які виникли у процесі підготовки, прийняття і практичної реалізації найбільш важливих управлінських рішень.

Загальна структура управлінського дорадництва представлено на рис. 1.

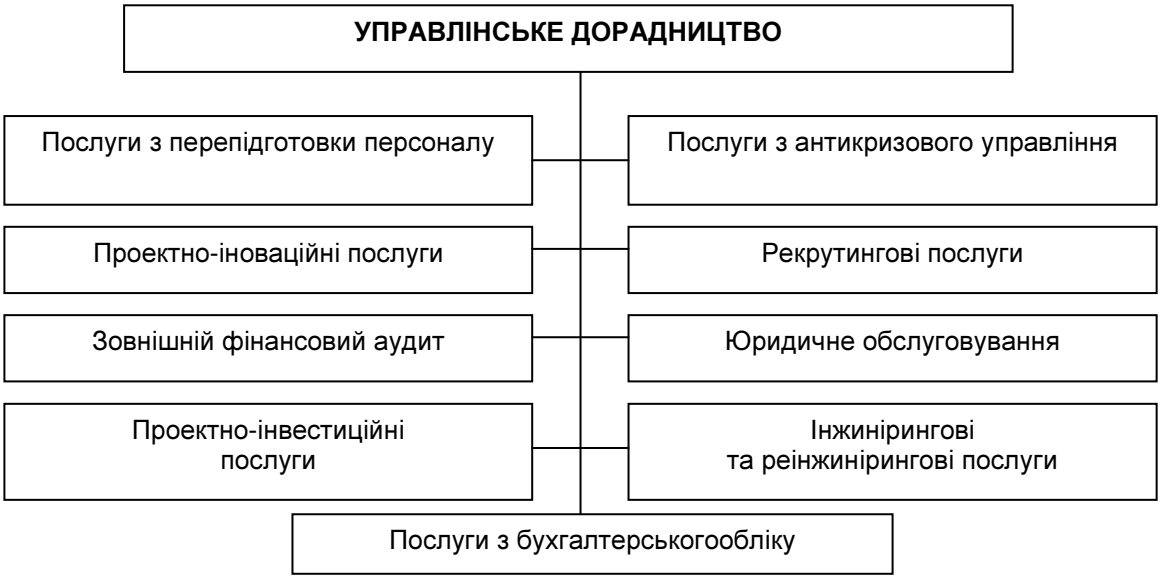

Рис. 1. Сфери управлінського дорадництва

Джерело: власна розробка

Серед численних сфер, у яких можна одержати дорадницькі послуги, три найбільш близькі до управлінського дорадництва: з інженерно-технічних питань, з юридичних проблем і з бухгалтерського обліку та аудиту.

Дорадники з інженерно-технічних питань (інженери-дорадники) надають послуги з питань організації й управління, особливо в таких галузях, як організація виробництва і контроль над виробничим процесом, управління якістю, матеріально-технічне забезпечення, аналіз технічного здійснення проекту, проектування нового виробництва або розробка, здійснення і контроль проекту. З іншого боку, дорадники з управління виробництвом з інженерно-технічною освітою можуть вирішувати різноманітні завдання підвищення продуктивності й ефективності виробництва, що має як управлінський, так і технологічний характер.

У зв'язку з упровадженням комп'ютерної, а також, усе більше, мікропроцесорної технології в процеси управління виробництвом ці нові технічні розробки дедалі більше впливають на обсяг послуг, що потребують дорадників з питань управління і розширюють сферу їх співробітництва з дорадниками з інженерно-технічних питань.

Багато роботи припадає на ***дорадників з юридичних питань***. Різноманітний вплив юридичних питань на бізнес і управління в Україні істотно зростає. У будь-який момент може знадобитися кваліфікована нарада з питань права, що регулює діяльність компанії, трудового законодавства, законів про оподаткування, цивільного права й інших спеціальних галузей законодавчої діяльності. Юридичні рекомендації надзвичайно важливі в міжнародних справах, наприклад відносно до законодавчих вимог країни перебування стосовно здійснення ділової діяльності, у різноманітних відносинах між персоналом і адміністрацією.

Особливо важливі в Україні ***дорадники з питань бухгалтерського обліку й аудиту***. Вплив їх на процес управління фірмою неоднозначний. Можна сумніватися в тому, що проведення перевірки у вузькому змісті цього слова (тобто перевірка і підтвердження бухгалтерських рахунків і фінансових звітів) є дорадництвом. Проте, якщо незалежний аудитор дає оцінку щодо стану ведення бухгалтерського обліку, проблем у сфері методології, що спричинилися до перекручування зовнішньої звітності, щодо можливих штрафних санкцій з боку фіскальних і податкових органів і, найголовніше, пропонує рекомендації з удосконалення роботи (а це саме те, що все частіше потрібно від нього у нас і в багатьох країнах), він діє як дорадник, незалежно від того, називає він себе так чи ні. До того ж слід зазначити, що недостовірний бухгалтерський облік спотворює інформацію, необхідну для прийняття правильного управлінського рішення, а порушення вимог податкового обліку може призвести в майбутньому до достатньо серйозних фінансових труднощів. Тому дуже часто бухгалтерські перевірки із залученням незалежних дорадників підготовлюють ґрунт для важливих проектів з управлінського дорадництва, для рішень про

інвестування в підприємство, контролю за здійсненням реалізованого проекту.

Попит на управлінське дорадництво в тому або іншому регіоні відбиває рівень його індустріалізації й економічного розвитку. Серед цих чинників важливі потреби в ефективності та більш високих стандартах функціонування: там, де немає конкуренції й обставин, що потребують підвищення ефективності, немає можливостей для одержання і розробки завдань з дорадництва.

Загальновизнано, що особливою сферою управління ***є управління кадрами***, яке насамперед пов'язане з питаннями культури і загальнолюдських цінностей. Після тривалого періоду достатньо скромного інтересу до питань управління людськими ресурсами, наша країна вступила в етап, коли роль управління персоналом різко підвищилася, виникли нові вимоги в цій галузі і виробляються нові, більш сучасні підходи. Це створює безліч додаткових можливостей для дорадників з управління людськими ресурсами, зокрема для їх розвитку.

На передній план в Україні також виходить дорадництво з ***управління маркетингом.*** Дорадництво з питань діяльності клієнта в галузі маркетингу має не лише першорядне значення, але й істотні особливості. Саме в цій галузі фірма вступає в контакт із зовнішніми об'єктами (конкурентами, клієнтами), що існують незалежно від неї. Тому її виживання залежить від того, наскільки добре фірма спроможна пристосовуватися до умов ринку, що швидко змінюються, на які впливає діяльність таких об'єктів.

Останнім часом особливого значення набуває дорадництво з питань застосування ЕОМ в управлінні. Розвиток програмного забезпечення для ЕОМ розширив сферу його застосування — від наукових досліджень до використання у виробництві.

Специфічною сферою управлінського дорадництва, що енергійно розвивається, є дорадництво з питань управління малими підприємствами. Залучення дорадників до управління малими підприємствами є новою тенденцією в діловому світі. Підтримувати ділову активність практично в усьому світі стає з кожним роком все складніше. Тож, необхідність у дорадницькій допомозі ззовні постійно зростає.

Необхідно зауважити, що в Україні розвиваються й інші напрямки управлінського дорадництва, у тому числі достатньо специфічні, що відбивають особливості українських реалій, наприклад дорадництвоз питань організації управління безпекою підприємств і організацій, дорадництвоу системі антикризового управління.управлінськедорадництвоз питань поточного і перспективного планування ринкової діяльності підприємств, дорадництво у сфері фінансового менеджменту, дорадництво з проблем удосконалення управління людськими ресурсами, взаємодія і взаємозалежність внутрішнього і зовнішнього аудиту підприємств і управлінського дорадництва та ін. Таким чином, становлення управлінського дорадництва в Україні має для її економіки дуже важливе значення і є показником долучення менеджменту до світових стандартів.

У даний час фахове управлінське дорадництво через низку об'єктивних причин організоване в нашій країні не на досить високому рівні. Лише окремі керівники підприємств усвідомили повною мірою необхідність використання незалежних управлінських дорадників. У цілому практика управлінського дорадництва ще не одержала достатнього поширення. Але все говорить за те, що в даній галузі дорадництва існують величезні перспективи для розвитку, тому що попит на послуги дорадників з управління зростає в найрізноманітніших сферах діяльності.

Про величезну роль ***антикризового управлінського дорадництва*** свідчить досвід українських підприємств. Кризовий стан багатьох із них зумовлений, як правило, нестачею оборотного капіталу, кризою неплатежів, необхідністю вдаватися до дорогих позик, що веде до зростання заборгованості. Дорадники з управління, у першу чергу, прагнуть розібратися у факторах, що спричинили появу боргів. Зауважимо, що, здійснюючи подібну роботу, дорадницькі фірми покращують фінансові позиції клієнта і, тим самим, створюють для нього можливості здійснення першочергових витрат, включаючи й оплату послуг дорадника.

Однією з найбільш ефективних інновацій в управлінському дорадництві за останні роки став ***реінжиніринг.*** Сьогодні він вже широко використовується в різних країнах світу.

Антикризове управління не може мати іншої основи, окрім як пошук та активне використання форм, методів, прийомів, сфер бізнесу, оскільки попередні підходи себе вже вичерпали. Безсумнівний пріоритет серед інструментів антикризового управління має реінжиніринг.

Реінжиніринг звичайно уявляють як фундаментальне переосмислення і радикальну

перебудову бізнесу з метою покращення таких важливих показників, як собівартість, якість, рівень сервісу, швидкість функціонування, фінанси, маркетинг і збут, побудова інформаційних систем.

У реінжинірингу, зазвичай, виділяють два суттєво відмінні види діяльності: кризовий реінжиніринг, де йдеться про рішення кризових проблем організації, коли справи кепські і потрібний комплекс заходів, що дозволив би їх покращити, і реінжиніринг розвитку, який застосовують тоді, коли справи в організації йдуть непогано, але погіршилась динаміка розвитку.

Для більшості українських аграрних підприємств найбільш актуальним сьогодні є антикризовий реінжиніринг, оскільки вони опинилися перед проблемою виживання. Але головний потенціал цього управлінського інструменту — виступати основним фактором успішного і стабільного розвитку робить його важливим в антикризовому менеджменті. Однією з найбільш суттєвих переваг реіижинірингу є спроможність сприяти швидкій зміні в бізнесі, що забезпечує можливість не лише зберегти місце на ринку, але й добитися у стислий термін крутого зламу, надійного фінансового становища, отримати високий суспільний імідж. Досвід підтверджує, що реінжиніринг забезпечує не лише значне зниження витрат, але і скорочення терміну роботи і підвищення її якості. Він допомагає суттєво збільшити якість роботи в усіх основних сферах життєдіяльності підприємства.

Світовий досвід свідчить, що важливу роль у трансформації господарського механізму, інтенсивності його структурної перебудови відіграють малі організаційні форми: венчурні (ризикові) фірми, фірми «спін-офф» (фірми-«паростки»), інвестиційні фонди (венчурне фінансування). Слово «venture» в перекладі з англійської означає ризикове підприємництво, але багатообіцяюче.

Отже, венчурне підприємництво — це ризикова діяльність, у процесі якої створюються і впроваджуються у виробництво нові товари, технології, послуги. Це поєднання двох видів підприємництва: фінансового та інноваційного. Відповідно до цього спеціалізовану діяльність щодо виробництва і просування на ринок нових товарів ведуть підприємства і фонди венчурного капіталу та малі венчурні фірми [6].

Малі венчурні підприємства спеціалізуються у сферах наукових досліджень, розробок, упровадження інновацій, організація яких пов'язана з підвищеним ризиком. Малі фірмичасто створюються під одну ідею, але успіх базисних інновацій ніколи не гарантований і має ймовірнісний характер. У випадку невдачі фірму чекає неминучий крах. Конкуренція примушує венчурні фірми максимально скорочувати терміни науково-дослідних розробок, інтенсивно впроваджувати новації у виробництво.

Малі фірми створюються і на великих підприємствах під новації й орієнтованих на її реалізацію, що забезпечує успіх поширення інновацій у виробництві. Причинами такої активності венчурних фірм є такі їх переваги:

• вузька спеціалізація наукових пошуків або розробка невеликого кола технічних ідей;

• концентрація фінансових і матеріально-технічних ресурсів за обраним напрямом дослідження;

• високий рівень мотивації праці кваліфікованих спеціалістів;

• гнучкість і мобільність з урахуванням ринкової кон'юнктури; можливість швидкої переорієнтації на інші напрями;

• відсутність бюрократизму в управлінні, мобільність організаційної структури;

• швидка комерційна реалізація ідеї, технології, винаходу;

• цикл «наука — виробництво» скорочується до мінімуму.

Роль венчурного підприємництва зводиться не тільки до підвищення науково-технічного рівня виробництва, а й до їхнього впливу на динамічність усього господарського комплексу. Венчурні фірми є генераторами нових ідей, на основі яких відбуваються великі науково-технічні прориви.

Досвід економічного розвитку країн підтверджує, що еволюційний процес в економіці здійснюється саме через інновації. Вони тягнуть за собою модернізацію і структурну перебудову всієї економіки. Саме інновації є основним критерієм шляхів розвитку суспільства. Тому країна, що стоїть осторонь «інноваційних змагань», посідає останнє місце в ієрархії розвитку світової спільноти.

Фінансування венчурного підприємництва здійснюється на принципах пайової участі, а кошти фірм венчурного капіталу функціонують як акціонерний капітал. Категорія венчурного

капіталу відображає систему відносин між суб'єктами венчурного підприємництва, що забезпечує аккумуляцію вільних коштів і вкладання їх в інноваційні проекти з метою дослідження, освоєння та комерціалізації інновацій. Венчурний капітал за своєю природою є капіталом суспільним. Він формується і перерозподіляється за активної участі й підтримки держави та є продуктом перенакопичення. Венчурне фінансування має такі особливості:

• кошти вкладаються у венчурний бізнес без гарантій з боку венчура-фірми;

• кошти надаються на безпроцентній основі, тобто ризиковий капітал розміщується не як кредит, а у вигляді паю в статутний фонд фірми;

• вкладники капіталу вимушені очікувати в середньому від 3 до 5 років, щоб переконатись у перспективності вкладень і до 10 років, щоб отримати прибуток на вкладений капітал;

• інвестори ризикового капіталу прагнуть отримати не підприємницький, а засновницький дохід, який почне приносити підопічна фірма;

• повернення вкладених коштів венчурним фінансистом здійснюється в момент виходу цінних паперів фірми на відкритий ринок і залежно від частки участі в наданні коштів;

• фінансові організації стають співвласниками венчурної фірми, а надані кошти — внесок у статутний фонд підприємства — часткою власних коштів останнього.

Ризиковий капітал надається найчастіше двом категоріям малих фірм — тим, які викуплені у власників (їх називають «бай-аут»), і новим фірмам, заснованим співробітниками відомих наукомістких корпорацій, націлених на реалізацію нових ідей і розробок («спін-оф»). Найважливішою ознакою, за якою класифікуються венчурні фірми, є вид спеціалізації (товарна, ресурсна, технологічна); ступінь охоплення стадій інноваційного циклу «дослідження — впровадження» тощо.

Сучасні венчурні фірми — це гнучкі і мобільні структури, що характеризуються надзвичайно високою активністю, зумовленою залученням висококваліфікованих, талановитих спеціалістів і створенням відповідних стимулів для винахідницької діяльності.

Основними чинниками, які обмежують розвиток венчурного бізнесу на Україні, є: дефіцит фінансових ресурсів, відсутність чіткої інноваційної політики держави, економічна нестабільність, відсутність економічної зацікавленості господарських суб'єктів у нових розробках, інноваціях, відсутність конкуренції науково-технічної продукції на внутрішньому ринку.

Таким чином, формування нової аграрної економіки в Україні необхідно пов'язувати з розвитком наукових технопарків, які є важливим інструментом піднесення сучасного підприємництва. Досвід розвинутих країн світу показує, що інтеграція на рівні регіональних технопарків різних країн є вагомою підставою для системної інтеграції. Розвиток наукових технопарків в Україні з урахуванням такої світової практики дозволить зробити реальні кроки на шляху до євроінтеграції, забезпечити в країні суспільний добробут європейського рівня.

***Висновки з даного дослідження*.** Науково-технічний прогрес розглядається як чинник виробництва разом з капіталом та працею лише з 50-х років XX ст. Організаційні структури інноваційної діяльності — це підприємства (організації), що займаються інноваційною діяльністю, науковими дослідженнями, розробленням та реалізацією інновацій. Усі організаційні структури інноваційної діяльності можна поділити на 3 групи: 1 група — наукові організації, що створюють і реалізують інновації; 2 група — ринкові суб'єкти інноваційної діяльності, що доопрацьовують, виробляють та реалізують інновації; 3 група — організаційні структури інтеграції науки та виробництва, що скорочують період від виникнення ідеї до її практичного використання.

Сучасна ринкова модель економіки базується на інноваційному типі розвитку, для якої характерні: інтелектуалізація виробничої діяльності; використання високих інформаційних технологій; екологічність; творчість кадрів; добробут населення.

Інноваційним підприємством визнається підприємство (об'єднання підприємств) будь-якої форми власності, якщо більше ніж 70 відсотків обсягу його продукції (у грошовому вимірі) за звітний податковий період є інноваційна продукція. Воно може функціонувати у вигляді інноваційного центру, бізнес-інкубатора, технополісу, технопарку тощо. Для результативного і ефективного функціонування формувань інноваційного підприємництва останні повинні мати банк інновацій, який повинен постійно поповнюватися за рахунок збору і обробки наукової інформації (ідей, пропозицій, розробок).

Технопарки організовуються з метою: інтенсифікації розробок, виробництва і впровадження наукоємної конкурентоспроможної продукції; створення сприятливих умов

становлення та розвитку малих і середніх інноваційних підприємств, що працюють в науково-технічному середовищі, в тому числі шляхом організації бізнес-інкубатора в межах Технопарку.

Специфічним структурним підрозділом, який може належати до складу технопарку, є технологічний інкубатор (бізнес-інкубатор). Головними цілями створення технологічного інкубатора є: сприяння розробці продукції, заснованої на новітніх технологіях відповідно до профілю технологічного парку; підтримка продуктових і процесорних інновацій; економічне пожвавлення регіонів; створення робочих місць чи завантаження існуючих; залучення виробничих потужностей, які не використовуються.

Значного розвитку в сільському господарствінабуваєдорадницька діяльність, яканесе селу нові знання, сучасні технології, ринкові методи господарювання та інформацію, сприяє зменшенню безробіття та активізує потенціал сільських громад.Сільське господарство має розвиватися на засадах науково-технічного прогресу, широкого використання інновацій, на основі екологічних технологій, які забезпечують відновлення родючості ґрунтів, високу продуктивність галузі, виробництво еколого безпечної продукції.

Доцільно розвивати венчурне підприємництво — ризикову діяльність, яка поєднує два види підприємництва: фінансове та інноваційне у процесі якої створюються і впроваджуються у виробництво нові товари, технології, послуги.

Література

1. Геєць В.М. Перспективи аграрних трансформацій та їх вплив на розвиток подій в економіці України / В.М. Геєць // Економіка АПК. – 2006. – № 7. – С. 11–14.

2. Дацій О.І. Розвиток інноваційної діяльності в агропромисловому виробництві України / О.І. Дацій. – К. : ННЦ ІАЕ, 2004. – 428 с.

3. Кондратьев Н.Д. Большие циклы конъюнктуры и теория предвидения. Избранные труды / Н.Д. Кондратьев. – М.: ЗАО "Издательство "Экономика", 2002. – 767 с.

4. Закон України «Про інноваційну діяльність» Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002. – № 36, ст.266.

5. Кириленко И.Г. Современные интеграционные процессы в АПК / И.Г. Кириленко // АПК: экономика, управление. – 2002. – № 10. – С. 9–15.

6. Мазур О.А. Технологічні парки. Світовий та український досвід / О.А. Мазур, В.С. Шовкалюк. – К. : Прок-Бізнес, 2009. – 70 с.

7. Макаренко П.М. Моделі аграрної економіки / П.М. Макаренко. – К. : ННЦ ІАЕ, 2005. – 682 с.

8. Малік М.Й. Розвиток підприємництва в аграрному секторі економіки / М.Й. Малік, О.Г. Шпикуляк // Економіка АПК. – 2006. – № 4. – С. 3–10.

9. Саблук П.Т. Становлення аграрної політики в Україні / П.Т. Саблук // Економіка АПК. – 2006. – № 1. – С. 3–7.

10. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів / М.В. Стріха, В.С. Шовкалюк, Т.В. Боровіч, Ж.І. Дутчак, А.О. Сєдов. – К. : МОН, 2009. – 30 с.

11. Туган-Барановский М.И. Социальные основы кооперации / М.И. Туган-Барановский. – М. : Экономика, 1989. – 496 с.

12. Шумпетер Й. Теория экономического развития / Й. Шумпетер. – М. : Прогресс, 1982. – 455 с.

13. Юрчишин В.В. Концептуальні основи розробки новітньої аграрної політики та її реалізації / В.В. Юрчишин // Економіка АПК. – 2003. – № 8. – С. 3–8.

References

1. Heiets, V.M. (2006), “Prospects for agrarian transformations and their impact on the development of the economy of Ukraine”, *Ekonomika APK*, no. 7, pp. 11-14.

2. Datsii, O.I. (2004), *Rozvytok innovatsiinoi diialnosti v ahropromyslovomu vyrobnytstvi Ukrainy* [The development of innovation activity in agroindustrial production Ukraine], NNTS IAE, Kiev, Ukraine, 428 p.

3. Kondratyev, N.D. (2002), Bolshiye tsikly konyunktury i teoriya predvideniya. Izbrannyye trudy [Large cycles conjuncture and theory prediction. Selected Works], ZAO "Izdatel'stvo "Ekonomika", Moscow, Russia, 767 p.

4. The Law of Ukraine "On innovation activity", *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny (VVR),* 2002, no. 36, st. 266.

5. Kirilenko, I.G. (2002), "Modern integration processes in Agribusiness", *APK: ekonomika, upravleniye*, no. 10, pp. 9–15.

6. Mazur, O.A. and Shovkaliuk, V.S. (2009), Tekhnolohichni parky. Svitovyi ta ukrayinskyi dosvid [Technological Parks. World and Ukrainian experience], Prok-Biznes, Kiev, Ukraine, 70 p.

7. Makarenko, P.M. (2005), *Modeli ahrarnoi ekonomiky* [Models of agrarian economy], NNTS IAE, Kiev, Ukraine, 682 c.

8. Malik, M.Y. and Shpykuliak, O.H. (2006), "Entrepreneurship development in the agricultural sector of the economy", *Ekonomika APK,* no. 4, pp. 3–10.

9. Sabluk, P.T. (2006), "The establishment of Agrarian Policy in Ukraine", *Ekonomika APK*, no. 1, pp. 3–7.

10. Strikha, M.V., Shovkaliuk, V.S., Borovich, T.V., Dutchak, Zh.I., Siedov, A.O. (2009), *Stratehiia innovatsiinoho rozvytku Ukrainy na 2010-2020 roky v umovakh hlobalizatsiinykh vyklykiv* [The strategy of innovative development of Ukraine for 2010-2020 in terms of Global Challenges], MON, Kiev, Ukraine, 30 p.

11. Tugan-Baranovskiy, M. (1989), *Sotsialnyye osnovy kooperatsii* [Social bases of cooperation], Ekonomika, Moscow, Russia, 496 p.

12. Shumpeter, Y. (1982), *Teoriya ekonomicheskogo razvitiya* [The Theory of Economic Development], Progress, Moscow, Russia, 455 p.

13. Yurchyshyn, V. (2003), "The conceptual foundations of modern agricultural development policy and its implementation", Ekonomika APK, no. 8. pp. 3-8.

УДК 330.1:332.6

Чайківський І.А.,
генеральний директор корпорації «Агропродсервіс»

ЕКСПЕРТНА ОЦІНКА ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ ТА ІНВЕСТИЦІЙ В ІННОВАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ ТЕХНОПАРКУ

Chaikivskyi I.A.,
the general director of the corporation "Agroprodservice"

EXPERT EVALUATION OF INNOVATIVE PROJECTS AND INVESTMENTS IN INNOVATION OF ENTERPRISES OF TECHNOLOGY PARK

Постановка проблеми. Забезпечення економічного зростання в Україні зумовлює високу актуальність проблеми досягнення його сталості та темпів. Досвід економічно розвинутих країн переконливо свідчить, що в сучасних умовах зазначені економічні параметри вирішальним чином залежать від масштабів та якісного рівня інвестиційної діяльності, структурно-технологічних змін на основі інновацій. Можна стверджувати, що саме рівень розвитку і динамізм інвестиційно-інноваційних процесів формують в сучасних умовах стратегічну основу сталого економічного зростання.

Успішне функціонування підприємств і досягнення стратегічних переваг в умовах конкуренції значною мірою залежать від результативності їхньої інноваційної діяльності, яка визначається, насамперед, наявністю необхідних внутрішніх і зовнішніх джерел